

DE TUINSPIEGEL

DE TUINSPIEGEL

winter 2004-2005
jaargang 41, nummer 4

Huisorgaan van Tuinbouwvereniging
"BUYTENTWIST"
Overveen-Bloemendaal

Bestuur

Voorzitter	A32	Jaap Louwe Kooijmans, J.	Park Oosterspaarn 34	2036 MB Haarlem	t. 5450403
Plv.voorzitter	A20	Fred Dresens, A.E.L.	Wouwermanstraat 97	2023 XE Haarlern	t. 5264676
Penningmeester (wnd.secretaris)	A53	Gerard Siteur, G.	Kleverlaan 162	2023 JL Haarlem	t. 5270469

Werk commissie:

Dhr. A.E.L. Dresens	A20	t. 5264676
Dhr. H. Krooder	A50	t. 5384571
Dhr. B.D. van der Vorst	B11	t. 5250586
Dhr. J.A. Mulder	A16	t. 5257720

Bouwcommissie Clubhuis

Dhr. W. Post	A40	t. 5276591
Dhr. H. Spaans	B22	t. 5317026
Dhr. F. Stokman	C18	t. 5250876
Dhr. H. Stegeman	A25	t. 5261767

Tuin- en opstallen commissie:

Dhr. P.W.L. Romp	B02	t. 5325974
Mw. H.W. Blom	B25	t. 5270340
Mw. A.H.M. de Vries	C21	t. 5406658

Kommissie natuurlijk tuinieren

Mw. E. de Rue-Oosthuizen	A24	t. 5246680
Mw. D.W. Hoogland-Neher	A44	t. 0255-515515
Mw. C.T. Cohen Stuart	C06	t. 5273508
Mw. A.M.S. van der Werff	D03	t. 5329007

Winkel:

Hans Stegeman	A25	t. 5261767
Dhr. J. Loosveld (invaller)	A25	t. 5254459

Beheer kantine:

Hans Stegeman	A25	t. 5261767
---------------	-----	------------

Redactie Tuinspiegel:

Kleverlaan 162, 2023 JL Haarlem

tuinspiegel@buytentwist.nl

Gerard Siteur (eindredactie, opmaak)	A53	t. 5270469
Wim Post	A40	t. 5276591
Els de Rue-Oosthuizen	A24	t. 5246680

Beheer website www.buytentwist.nl :

Gerard Siteur	A53	t. 5270469
---------------	-----	------------

Girorekening van de vereniging:

Postbank: **62.03.40** t.n.v. de penningmeester van Buytentwist te Overveen

DE TUINSPIEGEL

41e jaargang nummer 4
december 2004
verschijnt 4 maal per jaar
de digitale versie gelijktijdig op internet

orgaan van de tuinbouwvereniging
“B u y t e n t w i s t “
Bloemendaalseweg 185 C
2051 GA Overveen
www.buytentwist.nl

Inhoudsopgave

- 2** Colofon bestuur en commissies
- 4** Van de voorzitter
- 5** Redactioneel
- 6** Bestuursmededelingen
- 7** Waarderingscommissie, Nieuwe leden
- 8** Tuinhuur en contributie, de Certificaten
- 9** De Omval
- 13** De eerste tuinders op aarde
- 14** “Mien toentje” (Mijn tuintje)
- 15** Vakantie op de volkstuin
- 16** Groei & Bloei
- 18** Tips voor & uit een groentetuin
- 19** Winkelprijslijst

Omslag: Het tuinencomplex in haar winterslaap.

Kopij nummer 1-2005:

Voor 1 maart opsturen naar de Kleverlaan 162, 2023 JL Haarlem of naar tuinspiegel@buytentwist.nl
Plaatsing betekent niet dat de redactie het eens is met de inhoud. De auteur van een bijdrage is, en blijft, persoonlijk verantwoordelijk voor hetgeen hij, of zij, schrijft in zijn, of haar, bijdrage. Wij verwachten dat de inzenders de normale omgangs- en fatsoensregels in acht nemen en houden ons het recht voor om kopij niet te plaatsen. Alle tikfouten en wijzigingen voorbehouden

***V*an de voorzitter**

In de periode die achter ons ligt na het verschijnen van de vorige Tuinspiegel is er weer heel wat gebeurd op ons Buytentwist. Met een enorme inspanning van de Bouwcommissie en enkele leden zijn eerst de oude opstallen deskundig gesloopt en afgevoerd. Alles wat we nog mogelijk kunnen hergebruiken is apart gehouden of overgedaan aan leden. Daarna was het de beurt aan aannemer Bakker om de ruwbouw neer te zetten op de bestaande degelijke fundamenteën. Met de mensen van Bakker was het plezierig samenwerken en na twee weken stond er een nieuw clubhuis, wat de bewondering van velen van u mocht wegdragen.

Nu is de beurt weer aan ons voor de verdere afwerking. Deze is aan de buitenkant gereed en ook de aansluitingen voor gas, water en elektra zijn gemaakt. Er wordt nu volop aan de afwerking van binnen gewerkt en “opperbaas” Hans Spaans en z’n mannen zijn dagelijks aan het werk en hebben geen tijd meer voor hun eigen tuin. Om de kosten te beperken zijn we er in geslaagd om via diverse kanalen gratis of tegen lage kosten aan materialen te komen. Hierdoor kunnen we zeker het clubhuisgedeelte en de sanitaire ruimte kwalitatief zeer goed afwerken. Voor de winkel en het materialenhok zal het afwerkingniveau vooralsnog wat minder moeten zijn. Voor het clubhuis heeft het bestuur uiteindelijk gekozen voor een duurzame vloerafwerking met tegels, omdat deze door de aard van het werk veel te leiden heeft. We hopen met de afwerking ergens in maart 2005 klaar te zijn en helpende handjes zijn straks welkom bij o.a. het afschilderen van wanden en dakspanten. Heeft u nog ergens drie gelijke bruikbare passende hanglampen op zolder liggen, dan kunnen we die gebruiken. Als u nog verder zaken hebt die we voor de afwerking kunnen gebruiken, kunt u dat aan Hans Spaans melden.

Bestuurlijk hebben we een moeilijke en moeizame tijd achter de rug. De communicatie binnen het bestuur werkte niet optimaal en bovendien werd er verschillend gedacht over het beleid t.a.v. uitgifte van tuinen die vrijkomen en de wijze waarop het bestuur omgaat met het gewenste onderhoud van tuinen. Dat heeft er toe geleid dat de secretaris, Jan Vonken, zijn functie ter beschikking heeft gesteld. Dat is jammer, maar het alternatief was dat de voorzitter zou vertrekken en dat werd, gezien de fase waarin onze vereniging thans verkeert met onderhandelingen met de gemeente voor de boeg en een clubhuis dat moet worden afgebouwd, door de overige bestuursleden niet wenselijk geacht.

Wij prijzen ons gelukkig dat mevr. Riekje Meyling van C05 de functie van Jan Vonken wil gaan overnemen en wij zullen U daar in de komende ALV uw goedkeuring voor vragen. Tot die tijd zal de penningmeester het secretariaat bemannen.

Verder heeft ook Wil Verhoef, die de notulen van alle vergaderingen verzorgde, haar lidmaatschap opgezegd wegens vele afwezigheid en gebrek aan tijd. Nelleke Boogaard neemt deze taak tijdelijk over. We zijn nog op zoek naar iemand die binnen het bestuur als aanspreekpunt wil fungeren voor TOK zaken. Deze functie neem ik tijdelijk waar, maar het is beter dat we daar een specifiek bestuurslid voor hebben.

Op 20 november j.l. hebben we afscheid genomen van een aantal leden en hebben we een aantal nieuwe leden welkom kunnen heten. De namen kunt u elders in de Tuinspiegel vinden. Helaas werden niet alle tuinen netjes achtergelaten, maar we verwachten van de nieuwe leden dat ze de overgenomen tuinen en opstallen binnen zes maanden op orde hebben.

In november j.l. is één van onze leden, de heer Wim Brouwer, na een kort ziekbed overleden. Wij herdenken hem in deze Tuinspiegel.

De nieuwjaarsborrel begin januari slaan we dit jaar over vanwege de bouwwerkzaamheden, maar als we de nieuwe opstallen feestelijk in gebruik gaan nemen, drinken we daar zeker met z’n allen een borrel op.

Rest mij u prettige feestdagen toe te wensen.

Jaap Louwe Kooijmans

U heeft de Tuinspiegel het afgelopen jaar in een goedkopere zwartwit-uitgave ontvangen. Wel werd, om het blad niet geheel kleurloos te maken, de omslag in gekleurd papier uitgevoerd. Dit vanwege de hoge kosten van het reprografisch kleuren-printwerk.

In de begroting voor dit jaar was hiervoor een totaalbedrag van € 700,- uitgetrokken. Nu we aan de laatste aflevering van dit jaar toe zijn en we nog ruimschoots onder de begroting zitten, is daarom deze uitgave weer in het bekende feestelijk kleuren-jasje gestoken. Uw mening over de Tuinspiegel qua indeling en vormgeving alsmede de onderwerpen stellen wij echter zeer op prijs. Het is immers een clubblad voor de leden en betaald door de leden.

Terugkomende op de voorgaande zin, is het zeer belangrijk dat wij weten wat er nu zoal onder de leden aan ideeën en meningen leeft.

In art. 3 van de statuten dat gaat over de middelen die er zijn om de verenigings-doelstelling te bereiken, wordt onder punt i. “**het uitgeven van een eigen verenigingsblad**” genoemd.

Nu heeft iedereen wel een mening en wordt er soms heel wat gemopperd over alles en nog wat, maar het zou prettig zijn als meerderen daar weet van hebben. Op die manier raakt een goed idee niet verloren en groeien zaken uit boven het niveau van de buurman of het koffieuurtje c.q. theekransje. We zijn een democratische vereniging waar iedereen vrij is om zijn hart te luchten of met een idee (goed of slecht) op de proppen te komen. Het is om die reden dat met ingang van de komende Tuinspiegel met een **Open Forum Rubriek** zal worden gestart.

In deze rubriek kan ieder lid zijn of haar mening geven over zaken die hem of haar interesseert dan wel ergert. Het is dus een prima gelegenheid voor het uitwisselen van gedachten. Ook stellen we hierdoor andere leden in staat tot het geven van een reactie en krijgt het forum de rol van “de moestuin van de gedachtevorming”.

Natuurlijk is het zo dat op het forum meningen komen die lijnrecht tegenover elkaar kunnen staan. Maar dat is juist de bedoeling ! Door het geven van kritiek en een mening te spuien, weet ook het bestuur wat er onder de leden leeft. Zo kan het bestuur beter inspelen op veranderende situaties en kijken of de verenigings-doelstelling misschien met andere middelen beter gehaald kan worden. Men hoeft ook niet meer te wachten op de ALV om datgene te zeggen wat men wil zeggen. Met andere woorden: men kan direct inspelen op actuele zaken.

Dus maak van uw hart geen moordkuil en stuur uw mening op naar de redactie:

Kleverlaan 162, 2023 JL Haarlem of via e-mail tuinspiegel@Buytentwist.nl

De voorwaarden voor plaatsing houdt wel in dat men de normale omgangs- en fatsoensregels in acht neemt. Zo wordt bijvoorbeeld de zin: “**de penningmeester kan niet rekenen**” als **niet kwetsend** beschouwd, dus wordt gewoon geplaatst.

Wij zien uw reacties vol verwachting tegemoet !

Tot besluit moet ik helaas mededelen dat ons redactielid Yvonne Clason wegens privé-omstandigheden zich, heeft teruggetrokken uit de redactie. Wij danken haar voor de deelname de afgelopen jaren.

Als opvolger hebben wij Wim Post van tuin A.40 kunnen ronselen die, als kenner en historisch-onderzoeker van Bloemendaal en omgeving, ook deze keer weer een interessante bijdrage heeft (De Omval).

Gerard Siteur

*B*estuursmededelingen

In Memoriam de heer *W. Brouwer*

In Herinnering

Op 26 Oktober 2004 overleed na een kortstondig verblijf in het ziekenhuis op 71 jarige leeftijd ons lid Wim Brouwer van tuin C11. Na zijn pensionering als amanuensis van het Kennemer Lyceum kwam de heer Brouwer bij onze vereniging. Zelf je groente verbouwen leek hem wel wat. Helaas liet z'n zwakke gezondheid lichamelijke inspanning niet toe, waardoor er vaak achterstallig onderhoud was. De heer Brouwer had ook maar met enkelen van ons contact. Op 1 november 2004 is de heer Brouwer op Westerveld in kleine kring begraven. Van de vele sprekers bij zijn afscheid werd duidelijk dat de heer Brouwer in de straat waar hij bijna z'n gehele leven woonde een zeer geliefd persoon was, die van alles organiseerde en ook met ieder op humorvolle wijze meeleeft. Als hij groente overhad werd dat ook in de straat uitgedeeld, een beeld dat velen van ons waarschijnlijk ook wel kennen. De heer Brouwer was ook een ras verzamelaar en z'n huis was daardoor zo vol dat er weinig ruimte meer over was. Hij ruste in vrede.

*B*elangrijke data om te noteren.

- De winkel is gesloten van **18 dec. t/m 14 jan.** (zie de de winkelbladzijde achterin).
- Algemene Leden Vergadering op _maandag **21 maart 2005**

Waarderingscommissie

Bij de overgang van het lidmaatschap kan het voorkomen dat het vertrekkend lid bepaalde opstallen en/of materialen van de toegewezen tuin wil overdragen aan het komende lid. Het vertrekkend lid vraagt daar dan een prijs voor die al dan niet door het komende lid wordt geaccepteerd. Als de prijs acceptabel is, vormt dat geen probleem. Meestal is dat gelukkig ook het geval. Het kan echter zijn dat partijen het niet eens worden. In dat geval biedt lid 2 van artikel 4 van het Huishoudelijk Reglement uitkomst. Men kan dan een onafhankelijke deskundige vragen om hierover een voor beide partijen bindende prijs te bepalen. Bij de komende ALV zal dit artikel enigszins gewijzigd worden in die zin dat het bestuur in haar vergadering van 27 november 2004 besloten heeft om hiervoor een vaste waarderingscommissie te benoemen, bestaande uit de heren Spaans en Post. Beide leden zijn onafhankelijk en deskundig en hebben in het verleden ook reeds als zodanig hun diensten verricht.

Welkom nieuwe leden

Op een koude en natte zaterdag 20 november 2004 heeft de uitgifte plaatsgevonden van ter beschikking gekomen tuinen aan kandidaat leden. Door de vorst en de daaropvolgende leden lag ons park er nu niet bepaald op z'n mooist bij. De belangstelling was echter zeer groot en voor alle tuinen is een gegadigde gevonden, waardoor de wachtlijst thans erg klein is geworden. Met uitzondering van één geval werd het vertrekkende lid het ook eens met het komende lid over de overname van opstallen en materialen. Wij heten de nieuwe leden van harte welkom in onze vereniging en hopen dat zij veel plezier aan hun tuin zullen beleven. Maar voor het zover komt, zullen de nieuwe leden op sommige tuinen nog flink aan het werk moeten. Tijdens de bijeenkomst is helaas niet geheel voor iedereen duidelijk geworden wat er van hen wordt verwacht om de tuinen op orde te krijgen, maar de leden van de TOK willen u daar graag over adviseren. Omdat het voor de overige leden ook aardig is te weten wie de nieuwe leden zijn en welke tuin aan hen is toegewezen volgen hier de namen:

A15 Mevr. E. de Groot- van der Wielen
A27 Mevr. Cobelens
A33 Mevr. E. Snel
A44 Dhr. G. Bas
A54H Mevr. R.C.J. Nitzsche
B13H Mevr. E.J. van Drunen Littel
B14 Dhr. B. van 't Hoff
C09 Mevr. H. Aartsen
C11 Dhr. F. Scholtens

Tuinhuur, een hardnekkig misverstand

Ondanks het feit dat men jaarlijks een acceptgiro krijgt met de vermelding “contributie”, is er bij veel van onze leden een hardnekkig misverstand dat de tuinen worden “verhuurd”. Nu is het, in de dagelijks spreektaal, niet zo’n ramp om dit door elkaar te halen maar als men een vergelijking gaat maken tussen tuingrootte versus contributie en vervolgens een oneerlijkheid constateert, dan is het de taak van de penningmeester om hier enige helderheid in te geven.

- . **Allereerst** zijn wij een vereniging die zich ten doel stelt om “het tuinieren te bevorderen middels het ter beschikking stellen van grond” (Statuten: art.2).
- . **Ten tweede** kent de vereniging “leden” die door hun toelating “een tuin hebben toegewezen gekregen”. (Statuten: art. 5).
- . **Ten derde** zijn leden “jaarlijks een contributie verschuldigd” (Statuten: art. 10).
- . **Ten vierde** wordt door de penningmeester jaarlijks de contributie op de ALV ter goedkeuring aan de leden voorgelegd. **De contributie en andere inkomsten zoals vermeld in de begroting moeten dan de totale uitgaven van dat jaar dekken.** Er is bij de bepaling van de contributie voor een halve-, hele-, of twee tuinen, etc. geen directe logische opbouw van een aantal gelijknamige factoren (behalve een gelijk bedrag aan contributie voor elk lid aan de tuindersbond AVVN). Een evenredige vergelijking met de oppervlakte van de tuin voor de bepaling van de contributie is dan ook niet mogelijk. Om onnodige discussie te voorkomen: alle tuinen (halve, hele, etc.) zijn qua vierkante meters niet precies even groot. Het is namelijk niet allemaal langs een liniaaltje te leggen ! Uit onderstaande tabel blijkt dat de hoogte van de huidige contributie laag is in verhouding tot zo’n 20 jaar geleden. Het heeft met de jaren geen trendmatig verloop gehad met de verhoging van de prijsindex-cijfers. Hieruit blijkt maar weer eens dat we een vereniging zijn en geen bedrijf.

JAAR	HALVE TUIN	HELE TUIN
1984	€ 84,86 (Fl. 187,-)	€ 106,64 (Fl. 235,-)
2004	€ 82,-	€ 129,-

Ik hoop dat hiermee een aantal zaken omtrent grootte van de tuin enerzijds en de ledencontributie anderzijds iets duidelijker is geworden. Indien er leden zijn die over dit aspect een bijdrage kunnen en willen leveren in de vorm van een zinvolle en opbouwende discussie, dan wil ik hun hierbij uitnodigen tot het geven van een opbouwende reactie in de “Open Forum Rubriek” welke m.i.v. het komend nummer als nieuwe rubriek geopend zal worden (d.w.z. als er bijdragen binnenkomen).

Gerard Siteur

Certificaten

Op de uitgiftedagen Zaterdag 2 oktober en Woensdag 6 oktober, liep het niet echt storm. Dit in tegenstelling tot het aantal certificaat-inschrijvingen a € 50,- en het ontvangen bedrag wat inmiddels opgelopen is tot € 7.350,-. Ook het bedrag van de eenmalige giften overtreft onze verwachtingen en heeft € 1.990,- opgeleverd. Hiermee is onze liquiditeit voorlopig verstevigd en kunnen we de verdere afbouw van het clubhuis in een ontspannen financiële sfeer voort zetten.

Maar er blijft nog steeds het probleem van een restant niet uitgedeelde certificaten. Ik verzoek dan ook dringend om degenen die hun certificaat nog niet hebben ontvangen mij hierover even te bellen (5270469) en een afspraak te maken om dit alsnog persoonlijk in ontvangst te nemen.

Gerard Siteur

De “OMVAL” naast Buytentwist

het woonhuis van de familie Roozen op De Omval in 1917

De gronden hier, zowel de weilanden waar nu paarden regelmatig in de rondte galopperen als die waar later ons eigen tuincomplex kwam, zijn al in een ver verleden in cultuur gebracht. In de 17de eeuw werden deze gronden intensief gebruikt voor het bleken van linnen en garens. Met dit bleken beoogde men alle ongerechtigheden, zoals vet en vuil, te verwijderen om het linnen en garen als een prachtig wit product af te kunnen leveren. Van één van de laatste stappen uit een gecompliceerd proces, het ‘blauwen’, is ook tegenwoordig nog wel een overblijfsel te bespeuren. Als we op onze tuin wat diep in de grond spitten, vinden we immers soms op verschillende plekken een blauwgrijze substantie: restanten van het blauwsel, gemalen kobalt waarmee de gelige tint was weg te krijgen. In de 18de eeuw liep het aantal blekerijen terug. Met chemische middelen zoals chloor en zwavel kon men toen het bleekprocédé aanzienlijk bekorten. In plaats van deze bedrijfstak kwamen toen de tuinderijen. Met betrekking tot ‘De Omval’ is te vermelden dat deze benaming reeds in 1753 in een overdrachtsakte met betrekking tot een tuinderij voorkomt.

Willem Cornelis Roozen is het die in 1905 met zijn echtgenote, Alida J. Offenberg (1878-1959) in het bezit komt van De Omval die door zijn schoonvader voor hen wordt aangeschaft. De kwekerij bestaat dan uit een woonhuis, kantoor, vrij nieuwe bollenschuur, bergplaats, kas en tuinland tot aan de spoorbaan Haarlem-Uitgeest. In de jaren twintig van de vorige eeuw, besteedt Willem Roozen veel aandacht aan de vormgeving van zijn prijscouranten of catalogi voor zijn afnemers. Vooral de omslagen in kleur van het bedrijf – ‘W.C.Roozen en Co.’ – zijn opmerkelijk.

bloembollenbedrijf W.C.Roozen op De Omval in 1917

Hij exporteert veel bollen naar Duitsland die onder andere op De Omval worden gekweekt. Gedwongen door de crisis die vele bloembollenbedrijven de kop kost, verzet hij in 1934 de bakens en schakelt over naar de handel in zaden. De ‘Haarlemse zaadhandel, voorheen V. Schertzer’ in de Spekstraat wordt door zijn zoon Jan overgenomen, en later door diens zonen Rob en Dick als firmanten voortgezet.

Spekstraat 5
2011 HM Haarlem
tel. 023-5324961
fax 023-5519642

Zaadhandel Jan

Roozen

- * zaden
 - groenten
 - bloemen
 - kruiden
- * pootaardappelen
- * bloembollen
- * meststoffen
- * klompen - laarzen
- * gewasbescherming

roozen@wanadoo.nl
www.janroozen.com

Jan Rijnierse

Teruggaand in de geschiedenis zien we op de eerste kadastrale kaart van de gemeente Bloemendaal, omstreeks 1828 vervaardigd, ons tuinencomplex Buytentwist en het naastgelegen gebied De Omval van buurman Muller. In dat jaar trouwt Jan Rijnierse met Johanna Th. Roelofs en hij wordt ook eigenaar van deze gronden door ze voor 11.000 gulden over te nemen van zijn schoonvader J. Roelofs, een bleker in de Dompvloed. Daarmee komt Rijnierse in het bezit van het buitenverblijf Buytentwist dat tussen de Bloemendaalseweg en de Delft 7 ha. beslaat en dat bestaat uit een huis, erf en boomgaard op de huidige plek van de villa Buytentwist en een achtergelegen boerenwoning. Op de gronden van De Omval, staat een huis en erf en van daar af tot aan de Delft heeft Rijnierse nog eens 4,5 ha. aan weilanden: waaronder de huidige weilanden, twee ronde waterkommen van 7,7 ca. (waarschijnlijk waterreservoirs uit de blekerijenperiode) en nog wat aardappelland.

Leendert Roozen (1812-1892)

In 1863 komen deze gronden en het buitenverblijf Buytentwist van Johanna Chr. Borski, de weduwe van Jhr. P.H. Bicker, voor 20.000 gulden in handen van Leendert Roozen. Deze is getrouwd met Apolonia Roosen. Ze wonen aan de Brouwersvaart te Overveen.

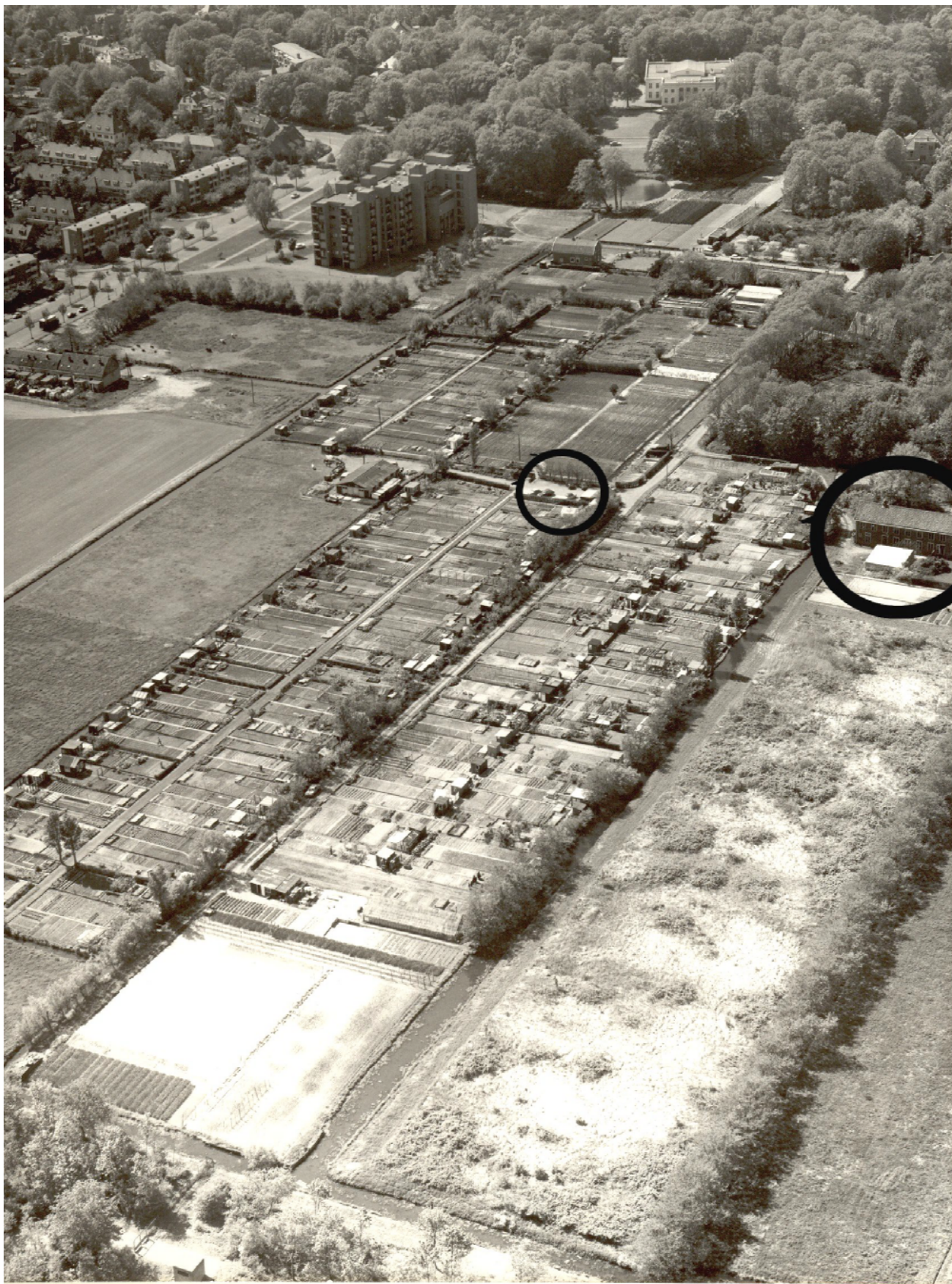
Buytentwist wordt dan omschreven als: een herenhuis, koetshuis, stalling voor vier paarden, een boerenwoning met stallen, wei- en hooiland, bouwland en tuingrond. Een groot gedeelte ervan (de weilanden, tuinen en de twee waterkommen) dat ook dan steeds wordt aangeduid als 'de Omval', zal ruim een eeuw met deze familie Roozen verbonden blijven.

In 1872 komen de twee zonen Hendrik (1837-1899) en Bernardus (1839-1892) bij vader Leendert in de zaak en nemen later het bloembollenbedrijf van hem over. Zij hebben dan ook een kwekerij aan de Rollandslaan te Overveen; het gedeelte van Buytentwist is dan echter niet meer in hun bezit.

Herman Roozen

De laatste Roozen op De Omval is Herman (1908-199?), de broer van Jan. Op kleine schaal zet hij de tuinderij voort, woont er tijdens het verzendseizoen en verpakt er in het najaar de bollenpakketten. In 1978 wordt het bedrijf opgeheven. De bollenschuur uit 1900 en naastgelegen opstal zijn daarna gesloopt. Het bleken en kweken is dan verleden tijd. Het terrein krijgt een woonbestemming met rijpaardenaccommodatie.

De naam 'De Omval' op het groene hek is om die reden gekozen.

Buytentwist (luchtfoto): Luchtfoto uit de jaren 70 van de vorige eeuw van ons tuinencomplex. Linksboven Oldenhove aan de Dompvloedslaan. Rechtsboven het gemeentehuis. In de kleine cirkel de plek van ons nieuwe clubhuis. In de grote cirkel bloemisterij De Omval van de familie Roozen met bollenschuur.

Zo'n acht jaar geleden, sommige leden zullen het nog wel herinneren, moesten onze tuinen op het tegenwoordige weiland van de heer Muller aan de zuidkant, worden verplaatst naar het A-complex. Nadien kwam ook het huidige C-complex tot stand.

Catalogi-omslag van bollenkweker W.C.Roozen op tuinderij De Omval in 1907.

Tekst en Foto's van *Wim Post*

De eerste tuinders op aarde

Ongeveer 10.000 jaar geleden ging de mens voor het eerst zaadjes van sappige plantjes in de grond steken en spoedig was het boerenbedrijf een feit. Na eeuwen de grootste en beste zaden uitgekozen te hebben verkreeg men graan uit wilde grassen. Door de akkerbouwproductie was men in staat om hele dorpen en steden van voldoende voedsel te voorzien.

De mens echter, is niet het eerste levende wezen op aarde dat de landbouw heeft ontdekt. Vijftig miljoen jaar geleden, niet lang na het uitsterven van de dinosaurus, begonnen mieren al met landbouw. Zij gingen in hun nesten **paddestoelen** verbouwen. Alhoewel deze maaltijd niet direct een drie-sterren Michelin vermelding zou krijgen, waren deze mieren van de zogenaamde “attine-soort” (er zijn 20.000 verschillende soorten) de eerste wezens die op een weloverwogen wijze hun eigen voedsel verbouwden.

Deze attine-mier (blad-kervende-mier), begon met z’n fungus-maaltijd zo’n 5 – 15 miljoen jaar geleden. Attine-mieren bestaan uit kolonies van enkele miljoenen die groene blaadjes bijeen vergaren en fungus verbouwen in tuinen ter grootte van een voetbalveld.

Onder de “attines” valt ook een lager soort mier die zorgt voor de compost. Zij vergaren blaadjes, bloemetjes en ander afval en brengen dit naar hun nest en maken een tuin hetwelk veel lijkt op een spons. Hierin worden stukjes fungus gestopt. Na een aantal weken hebben zij verse champignons. Zij eten echter niet het sporevormend vruchtbare gedeelte van de fungus, maar het mycelium het netwerk van draden van de paddestoel-cellen.

Zonder op jacht te gaan voor kleine insecten, zoals hun voorvaderen generaties geleden wel deden, blijft de attine-mier lekker thuis en doet zich tegoed aan het sap van blaadjes, en honingdauw. Dit is een afscheiding van de bladluis die er door de mierenkolonie op na wordt gehouden als melkkoe (door op het achterlijf van de luis te drukken).

Maar hoe en wanneer is deze tuinbouw begonnen? Hoewel mieren niet in bezit zijn van een tuinbouw-handboek, laten zij een genetisch spoor van hun activiteiten achter in de gecultiveerde paddestoel-soorten. Dit gaat op de volgende manier: nadat een mier een fungus gecultiveerd heeft, verandert die fungus genetisch en verschilt dan van de “wilde” fungus die nog vrij in de natuur voorkomt. Door het aantal genetische variaties wordt een familiestamboom zichtbaar. Uit onderzoek van 553 gecultiveerde paddestoelen heeft men ontdekt dat deze zijn te herleiden tot 5 mieren-generaties terug. Een opmerkelijk feit voor insecten van 2 – 4 mm groot met minder dan een half miljoen hersencellen. Deze nieuwe informatie over het beoefenen van tuinbouw door mieren heeft een bijna angstige overeenkomst met onze manier van produktieve tuinbouw. Zo verdelen de mieren de oogst onder elkaar net zoals wij mensen dit doen.

Bron: *Science-Magazine* 2003

Gerard Siteur

“mien toentje” van A12 naar A21

Het is 29 oktober 2004 en prachtig zonnig najaarsweer met nauwelijks wind. Het winterkoninkje kwettert me tegemoet als ik mijn tuinpad op loop. Wat een geluid uit zo'n klein vogeltje. Hij gebruikt mijn pruimenboom als tussenstop. De staart eigenwijs omhoog en hij vliegt weer door. In de lucht hoor en zie ik vluchten ganzen in V-vorm over Buytentwist naar het zuiden vliegen. Even denk ik aan de film “Traveling birds” (nu ook op dvd; misschien iets voor een avondje in ons nieuwe verenigingsgebouw?)

Begin dit jaar ben ik na 25 jaar van tuin verhuisd. Met enige weemoed ben ik vertrokken. Waar nu de woningen van het Blekersveld en het politiebureau staan, waren vroeger weilanden. Er lag bij mijn tuin een plank over de sloot en onze zoon voerde de eigen gekweekte worteltjes aan de paarden. Hij ontdekte in het voorjaar de salamanders onder restjes puin en hij koesterde de kikkers en padden in zijn handjes. Dat mooie uitzicht was me zeer lief. Heimwee en herinnering?

Op den duur ken je de eigen grond van haver tot gort: waar schaduw komt van de burens, wat droger is en wat snel blank staat bij langdurige regen. Van heermoes had ik weinig last. Zo ook nauwelijks van veenmollen. Misschien door de ondoordringbare dichte rand van de wortels van de topinambours (aardperen)?

Op A21 zit ik nu aan de overkant. De wisseling van tuin gaf voor mij niet de doorslag. Wel het uitzicht. Nu kijk ik weer op weilanden. De elzensingel is uitgegroeid en de bomen hangen over de sloot. Voor allerlei vogels is de singel zeer welkom. In voorjaar en herfst zitten er o.a. troepjes sijsjes, puttertjes en de tjiftjaf. Er kwettert altijd wel iets. Een merelvrouwtje heeft dit najaar, één voor één als ze de kans kreeg, eerst de druiven van mijn buurman uit de kas gepikt en daarna bij mij.

Over de grote hoeveelheden heermoes(kattenstaart) die er in de nieuwe tuin zitten was ik erg verbaasd. Bij het opruimen van een oude composthoop zaten tegen het zwarte plastic langs de randen meters en meters zwarte wortels. Van de bovengrondse delen van de heermoes, vers of gedroogd, maak ik een aftreksel. Heermoes bevat veel kiezelzuur en geeft sterke planten. In de Hortus in Leiden lag dit voorjaar in het winkeltje een ansichtkaart met 3 stengels heermoes zo mooi getekend dat ik de kaart kocht en hij hangt nu in mijn tuinhuis.

Het ene jaar heb ik wat meer tijd voor mijn tuin dan het andere. Als je dat van tevoren weet kun je er rekening mee houden met wat je kweekt en anders gewoon improviseren. Elk jaar is anders maar dat maakt het juist zo boeiend. Ik sluit af met de woorden uit het prachtige lied “mien toentje” van de Groninger Ede Staal:

“en ankoment joar din gaat de kop ter weer veur.....”

Janneke J. Willemsen A 21

Vakantie op de volkstuin

Ruim drie weken vakantie in april had ik voor de boeg.

Iedere keer als ik de vraag kreeg "waar ga je heen" dan zei ik "naar mijn tuin in Bloemendaal". Ik kreeg dan meestal een beetje een bedenkelijk gezicht te zien, in de trant van; als je dat vakantie noemt.....

Intussen zit het er op en nu heb ik geprobeerd op papier te zetten hoe ik deze vakantie beleefd heb. Het hele dagelijkse Buytentwist gebeuren heb ik nu een keertje van dicht bij meegemaakt en ik moet zeggen dat ik er bijzonder van genoten heb.

's Ochtends klinkt de bel voor de koffie in het clubhuis. Daar zitten dan de werkmannen zoals mijn kleinkind Naomi de tuingenoten noemde. Ze was een dagje bij me omdat juf ziek was. Eén van de werkmannen werd prompt haar vriend want ze mocht mee naar de vuilstortplaats in Bloemendaal. Het hoogtepunt van dat uitstapje was dat ze zelf mocht sturen in de auto op het terrein, zittend op schoot bij meneer Jousman zoals ze hem sindsdien noemt.

Ik heb ontdekt dat er ontzettend vriendelijke, heel deskundige en hulpvaardige tuingenoten zijn. Ik denk dat ik deze zomer niet meer bij tuincentra kom want ik hoefde maar een plantje te noemen en ik kreeg er tien of meer van allerlei soorten aangeboden of ze werden spontaan op mijn tuin gezet.

Ongestoord werken in mijn tuin en luisteren naar de vogels en als afwisseling een mooi muziekprogramma op het radiootje. Lekker even lunchen aan de tuintafel en soms even een dutje doen in het voorjaarszonnetje. Af en toe kwam 's avonds mijn partner met de warme maaltijd in de fietstas.

Wijntje erbij, als dat niet genieten is.....

Ik heb nu ook ontdekt dat wij niet de enigen zijn op de tuin die daar niet alleen komen om noeste arbeid te verrichten, maar soms ook om lekker te relaxen met een wijntje erbij. (maar of het mij ook zou lukken om na het drinken van drie wijntjes het schuurtje te schilderen.....?)

Vakantie houden op Buytentwist heeft vele voordelen:

Je hoeft niet uren onderweg in een auto op saaie snelwegen of wachten op vliegvelden.

Stap gewoon op de fiets, voor velen van ons is dat een kwartiertje.

Je houdt je centen op zak.

Er zijn een heleboel prettige mensen en als je kiest voor rust, dan zijn er genoeg stille uurtjes.

De w.c.'s op Buytentwist zijn schoner dan op menig camping in Europa!

Deze vakantiebestemming is voor herhaling vatbaar!

Een enthousiaste *Anneke* van tuin D.03.

Nursery the Willows

Gespecialiseerd in aparte vaste planten

Tevens tuinontwerpen & beplantingsadviezen

Vlaamseweg 8,

Haarlem

Tel 023 5248665

Geopend: maandag 09.00 – 18.00 uur,

vrijdag 09.00 – 18.00 uur,

zaterdag 09.00 – 17.00 uur

Groei & Bloei

Is de naam van het ledenblad van de Koninklijke Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde, afgekort KMTP..

Als je abonnee op het blad wordt ben je automatisch lid. Het blad is ook gewoon in de winkel te koop. Er zijn leden die alleen interesse hebben in het blad, anderen zijn lid om mee te doen aan de activiteiten.

De organisatie bestaat al ruim 125 jaar. Er zijn 150 afdelingen in Nederland en er wordt intensief samengewerkt met een Belgische organisatie. De afdeling Bloemendaal bestaat sinds 1918 en wij hebben ± 250 leden. De gemeenten Zandvoort, IJmuiden en Velsen Nrd. horen ook bij onze afdeling. Er is iedere maand wel een activiteit zoals een lezing, excursie of workshop en een maal per jaar een tuinenreis. Activiteiten zijn ook toegankelijk voor niet-leden. De lezing op 12 januari wordt gegeven door tuinarchitect Piet Oudolf in het Kennemer Lyceum.

De lezing op de eerst donderdag van maart heet "Zaadjes, maatjes en mailtjes" en gaat over het uitwisselen van zaad door heel Nederland via emailen dit om de biodiversiteit in Nederland te bevorderen. Verder gaat de lezing over biologisch tuinieren. De condities bij deze lezing zijn als feb. en april.

Verdere info op de website www.bloemendaal.groei.nl of emailen naar info@bloemendaal.groei.nl
De site van de KMTP is te vinden op www.groei.nl

Dia-lezing over HOSTA's Donderdag 3 februari

In Nederland zijn een aantal verenigingen actief waarvan de leden enthousiaste liefhebbers zijn van een bepaalde soort planten. Zij verzamelen alles over hun favoriet, kweken stekken, zaaien, ruilen, wisselen informatie uit én geven er lezingen over. Bij ons komt de heer Cees Visser uit Zuid-Scharwoude en hij weet alles over Hosta's. Hij gaat ons iets vertellen over de geschiedenis van de plant, het gebruik er van in tuin en pot, vermeerderen, ziekten, plagen en nog veel meer.

Hij neemt ook planten mee die U bij hem kan kopen.

Spreker: Cees Visser

Datum: donderdag 3 februari

Aanvang: 20.00 uur

Locatie: Sociëteit Tinholt, Vrijburglaan 17, Overveen

Contactpers.: Thea Adegeest tel. 023 5276357

Kosten: KMTP leden gratis op vertoon ledenpas

Niet leden E 2,-

Verloting: verkoop loten voor aanvang lezing, verloting in de pauze

SNOEI-CURSUS Theorie donderdag 10 maart Praktijk zaterdag 12 maart

Omdat er zich vorig jaar veel meer mensen hadden aangemeld dan er geplaatst konden worden, geven we in 2005 weer een snoeicursus. Dat het volgen van een snoeicursus, als je zelf tuiniert, heel nuttig is, bleek wel uit de vele vragen die er gesteld werden tijdens het behandelen van de theorie. Tijdens de praktijk in de Stadskweektuin merkten wij al snel dat de meesten van ons bang zijn om een plant, boom of struik echt flink te snoeien.

Toch is dit noodzakelijk om bijv. de vorm te behouden, meer of grotere bloemen te krijgen of vruchtproductie te bevorderen.

De cursus wordt gegeven door Arjan de Pater van het Natuur-en Milieucentrum Ter Kleef. Onder zijn leiding gaat U zelf tijdens de praktijkles met het snoeimes aan de slag in de Stadskweektuin. Veel beplanting zult U herkennen wat die is ook in Uw eigen tuin te vinden.

U kunt zich opgeven voor de cursus via het inschrijfformulier.

Theorie: U kunt kiezen uit een middag of avond

Praktijk: U kunt kiezen uit een ochtend of middag.

Bij onvoldoende aanmeldingen wordt de theorie donderdagavond gegeven en de praktijk op zaterdagmorgen.

Docent: Arjan de Pater

Datum: donderdag 10 en zaterdag 12 maart

Locatie: Natuur-en Milieucentrum Ter Kleef, Kleverlaan 9, Haarlem

Aanvang: donderdagmiddag 13.00 uur of donderdagavond 19.30 (theorie)
Zaterdagmorgen 10.00 uur of zaterdagmiddag 14.00 (praktijk)

Parkeren: terrein NMC Ter Kleef ingang Ter Spijtsstraat

Niet Op Donderdagmiddag, dan kunt U het beste in de Ter Spijtsstraat parkeren

Kosten: KMTP-leden E 15,- niet-leden E 16,- prijs incl. consumptie en beschrijving leerstof

Inschrijven: met het formulier achter in dit blad

Contactpers: KMTP Thea Adegeest 023 5276357

**Smaakvolle Bloemwerken
voor elke gelegenheid**

FA. J. M. JONKER

Bloemendaalsestraatweg 135

SANTPOORT

Telefoon 5378512

GIRO 30114

Tips voor & uit een groentetuin

Wat kan maken dat groenten telen u weinig tijd kost?

- Koop (of vraag voor Sinterklaas of aan de Kerstman of voor je verjaardag) een heel smal schoffeltje
- zaai niet meteen alles wat zo aantrekkelijk lijkt
- als u geen onkruidplantjes kan herkennen, koop dan plantjes als sla, andijvie, knolvenkel, bleekselderij, spitskool, artisjokken, prei enz; goede adressen te bevragen bij mensen die al langer op de tuin zitten
- plant de plantjes zo ver uit elkaar dat u er met de schoffel tussendoor kan.

En als u toch plantjes zelf wilt zaaien?

- Koop zaaigrond bij de winkelier, daar zitten geen onkruidzaden in
- neem zaaikistjes bijv. een gebruikte "visbak", die langs de straat staan of liggen voor restaurants, voor dat de vuilniswagen langs komt, bijv. in de Lange Veerstraat
- zo'n "visbak" is van piepschuim en daardoor lekker warm.

En dan nog dit:

- Bonen(snij- en sperzie) mogen "mei" niet zien
- voor de IJsheiligen gezette andijvie en sla gaan vaak "schieten"
- zet de planten zover uit elkaar, als aangegeven door de boeken en deskundigen

En hoe moet je nu schoffelen?

- Loop achteruit (niet in de sloot)
- handig is een schoffel met zo'n (schuin) dwars stukje aan het eind van de steel
- neem de stok – zo ongeveer halverwege -in je linkerhand; die schuift heen en weer bij het schoffelen
- en het dwarse stukje in je rechterhand ; het werk wordt door je rechterhand gedaan
- vraag eens aan je burens om het voor te doen
- schoffelen is het afsnijden van de plant van zijn wortel
- en schoffelen werkt alleen als de zon kracht heeft.

Over zaad en hoe je het handig opbergt:

- In de maanden december en januari komen veel zaadcatalogi uit. Dan is er alle tijd om dat moois te bestellen.
- om dat zaad zo op te bergen dat je niet te laat bent (met zaaien) kun je een kartonnen doos nemen met een breedte van ± 10 à 15 cm. En daarin schotjes maken (ook van karton) waarop je de maanden van het jaar schrijft. Zo kun je het zaad dan opbergen bij "de maand" waarin het bij voorkeur gezaaid dient te worden. Vergeet dan niet om de doos in een goed afgesloten blik of doos te doen vanwege de muizen.

Anneke de Vries

OMSCHRIJVING	eenheid	prijs
bamboestokje 50 cm	stuks	0,06
bazaltmeel	kg	1,00
beendermeel 2 kg	2 kg	3,50
bentoniet (kompostverbeteraar) 25 kg	25 kg	19,50
bentoniet (kompostverbeteraar) 2,5 kg	2,5 kg	2,00
bezem nylon lange steel	stuk	6,25
binddraad groen (Nutscene)	stuks	1,50
binddraad metaal	stuks	2,85
binddraad plastic 50 cm	stuks	2,50
bindtouw bol 100 gram (dik)	stuks bol	1,00
bindtouw bol 100 gram (dun)	stuks bol	1,35
bloedmeel 2 kg	2 kg	3,20
chrysantengaas 1 m hoog/breed	mtr.	0,95
compost	zak 25 kg	2,50
compostmaker	Doos 1 kg	3,70
dologran (korrelkalk)	2,5 kg	0,85
dologran (korrelkalk)	25 kg	7,50
eco-vital schimmelwerend	flacon 250ml.	5,25
eco-wortelvlieg vrij (voor ui en prei)	bus 200gr.	3,75
escargo antislak	200 gr.	3,25
glasruitklemmen voor kweekkas	zakje (20st.)	4,45
graskantsteker Parade	stuk	9,20
groei koemestkorrels 100% organisch	2,5 Kg.	1,40
groei koemestkorrels 100% organisch	10 kg.	5,50
jiffypotjes (rond)	stuks	0,05
lavameel	kg.	0,80
maerl zeewierkalk	2,5 kg.	1,85
merkpen watervast	stuks	2,15
mest best biologische meststof	25kg.	21,00
mestvork	stuks	22,25
nertsengaas (compostbak 3mtr.nodig)	p./mtr.	6,50
patentkali fosfor	2,5 kg.	1,30
patentkali fosfor	25 kg.	11,30
perlyte	liter	0,15
potgrond	45 ltr.	2,50
pyrethrum	doosje	4,90
rondschoffel (lange steel)	stuk	12,75
schnoeischaar groot model	stuks	10,20
schnoeischaar klein model	stuks	7,50
schrepel (links- of rechtshandig)	stuks	4,75
sleutel toegangshek	stuks	3,50
spade (Parade)	stuks	11,50
spade (Variant)	stuks	19,60
spitvork	stuks	14,00
spruizt op basis van pyrethrum	stuks(100ml)	11,05
steeketiketten 12 cm.(hout of PVC)	stuks	0,06
steeketiketten 30 cm.	stuks	0,25
tonkinstokken 3 mtr.	stuks	0,70
tonkinstokken 1,5 mtr.	stuks	0,25
tonkinstokken 90 cm.	stuks	0,10
tuinaarde (bemest)	45 ltr.	1,50
tuinklauw (spaart de rug!)	stuks	15,50
tuinturfmolm	45 ltr.	3,40
tuin(plant)schopje	stuks	3,00
tuin(plant)vorkje	stuks	3,60
vinasse kali	2 kg.	4,75
werkhandschoenen dames	p.paar	0,60
werkhandschoenen heren	p.paar	1,20
werkhandschoenen zwaar model	p.paar	3,85
zaaigrond (kwekerskwaliteit)	45 ltr.	2,95
zandschep of bats	stuks	10,00
AVVN-groentjes per uitgave	kopie	0,30

W i n k e l

Winter 2004-2005

betaling à contant

woensdagmiddag 14:30 – 16:00 uur
zaterdagmorgen 09:30 – 12:30 uur

gesloten van

18 dec. 2004 t/m 14 jan. 2005

Uw winkelier:

Hans Stegeman

